

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Spalis — October 4, 1968

Nr. 101

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

POLITIKA IR TV

KOVA DĖL ĮSPŪDŽIO NEAPSISPRENDUSIEMS RINKIKAMS

"Praeitą savaitę prasidėjo didžiausia 'smegenų plovimo' kampanija Amerikos politikos istorijoje" -- konstatavo rugsėjo 30 d. The National Observer. Priemonė, kuria smegenys yra plaunamos, yra televizijos ekranas, kuris gali nulemti rinkimus. Juk sakoma, kad Nixonas 1960 m. viską sugadins, išleisdamas į diskusijas per televiziją su palyginti nežinomu J.F. Kennedy.

Nixonas per pirmą pasirodymą diskusijose darė įspūdį ne visai sveiko ir nervingo žmogaus, nors iš tikro jo sveikatos stovis buvo geresnis už Kennedy ir negalima sakyti, kad Kennedy nebūtų visai nesinervavęs. Nuo to laiko televizijos rolei rinkimuose pradėta skirti labai daug dėmesio ir tuo reikalu parašyta nemažai studijų bei knygų, kurių tarpe Gene Wyckoff 'The Image Candidates' ir Kurt and Gladys Engel Lang 'Politics & Television' yra bene populiariausios.

Atrodo, kad ne tiek svarbu, ką kandidatas kalba, bet koki įspūdį palieka, ar jis gali jam patikėti krašto ir savo likimą ar ne? Kartais labai didelio įspūdžio palieka koks nors netiesioginis teigimas ar ne tik prielaida. Klasiką topavyzdį matėme 1964 m. rugsėjo 7 d. per NBC tinklą programoje 'Monday Night at the Movies'. Per pertrauką skelbimui maža mergytė šiojo žiedo lapelius, o vyriškas balsas skaičiavo 10, 9, 8, 7, 6... ir po to sprogo atominė bomba. Suprask: Barry Goldwateris, išrinktas prezidentu, prives prie atominio karo. Įspūdis buvo labai naudingas prezidentui Johnsonui.

Už tat galima suprasti, kad šiais metais Nixonas nenori diskusijų su Humphrey. Pagal viešosios nuomonės tyrinėjimą, daugumai žiūrovų

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

jis daro geresnį įspūdį. Dėlto Humphrey, kuris turi gerą liežuvį, reikalaujamas diskusijų praktiškai nieko nerizikuoja, tuo tarpu Nixonas daug daugiau. Žinia, vienas ar kitas įspūdis nepadarys įtakos jau apsisprendusiems rinkikams, tačiau daug kas dar nėra galutinai apsisprendęs ir jiems televizija gali pakeisti nuomonę, ypač tiems, kurie iki šiol politika sau nemėgsta kasdien kvaršinti galvos.

Geriausią įspūdį žiūrovams kol kas padarė Nixono diskusijos su keliais klausinėtojai (panel) publikos akivaizdoje. Klausinėtojai kartais būna politiniai prieštai, tačiau Nixonas žino, ką atsakyti į visus galimus klausimus ir tai padaro gero įspūdžio. Tiesa, akyliau sekančioms politinių gyvenimų ir politikų pareiškimus bei kalbas, tie atsakymai irgi yra jau žinomi ir girdėti kitomis progomis, tačiau nepaisant to, tas diskusijas yra paprastai idomu sekti, nes jaučiama kaž kokia drama, įtampa, iš kurios laimėtoju vistiek išeina tik pats Nixonas. Lygiai taip pat, kaip eidami į kiną žiūrėti kokių populiarių herojų iš anksto žinome, kad galų gale jis laimės, bet vistiek žiūrimė.

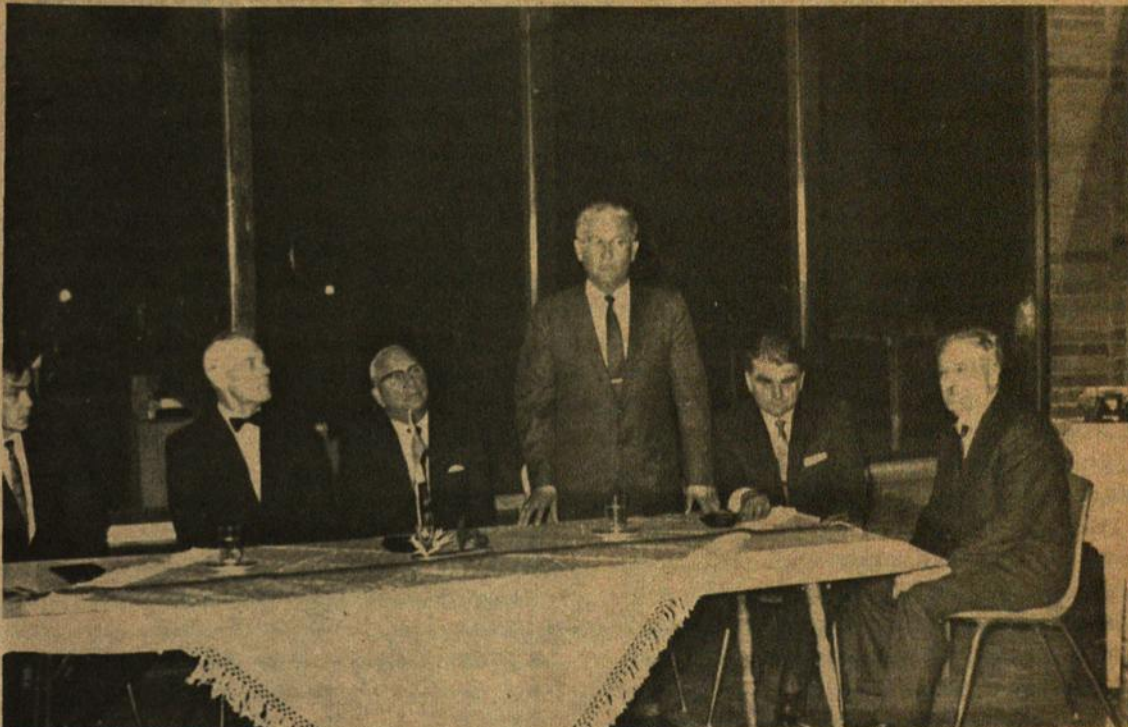
Šiuo metu Nixonui, kadangi dauguma tiki, kad jis laimės, yra daug lengviau su lėšom, todėl jis plačiau naudoja televiziją savo reklamai. Praeitą savaitę jis davė 10 skelbimų per visą kraštą apimančius televizijos tinklus, o Humphrey tik 3, tačiau ilgai niui, manoma, Humphrey padidins savo reklamų skaičių, jei tik turės pakankamai lėšų. Mat, vienos minutės skelbimas per futbolo rungtynių transliaciją Nixonui kaštuoja 14.500 dolerių. Humphrey sumokėjo

19.000 už minutę per NBC Jerry Lewis show ir 23.000 per CBS The Virginian programą. Spalio 12 d. bus pradėta Olimpiados Meksikoje transliacijos, kurių vienu 'sponsorių' yra Nixonas, šiam reikalui (ir savo reklamai) išleis pusę milijono dolerių vien per ABC tinklą.

Šiuo metu Humphrey nori pradėti naują kampaniją, kurios kirtis krinta ant užsienio politikos. Ją dramatišku būdu pradėjo JAV ambasadorius Jungtinėm Tautom George Ball, pasitraukdamas iš to posto ir aktyviai įsijungdamas į Humphrey kampaniją. Pagrindinis motyvas naujoje kampanijoje yra toks, kad tarptautinė situacija yra tokia, jog 'Tricky Nick', atseit, Nixonas negalės su ja susitvarkyti, bet Humphrey turi gerų idėjų!

Ar naujas sumanymas turės daug geresnių pasekų, kol kas sunku patikėti. Nixonas, kaip ir dabartinės administracijos Gynimo Sekretorius Clifford (ir tuopačiu prezidentas Johnsonas) laikosi pažiūros, kad su komunistais reikia derėtis iš persvaros pozicijų. Tai pažiūrai pritaria Johnsono, Nixono ir Wallace šalininkai, kurie sudaro milžinišką krašto gyventojų daugumą. Ar naujais receptais pasiseks pakeisti jos nuomonę, matysime sekančiomis savaitėmis.

• New Yorko radijo stotis WKCR rugsėjo 25 dienos vakare savaitinėje programoje "World Arena" transliavo pusvalandį trukusį pasikalbėjimą su Lietuvos ir Estijos generaliniais konsulais Anicetu Simučiu ir Ernst Jaakson. Komentatorius domėjosi jų pažiūromis į Čekoslovakijos invaziją, okupaciją ir liberalizaciją. Abu konsulai pasakojo apie 1939-1941 metų įvykius pradedant Sovietų Sąjungos ir naciškosios Vokietijos 1939 metų rugpiučio mėn. sutartimi

ALTS-gos East Chicagos skyriaus dešimtmečio veiklos minėjimo prezidentas. Nuotraukoje iš kairės: skyriaus pirmininkas K. Sidabras, LB apyl. pirm. K. Valeika, ALT skyr. pirm. A. Vinickas, ALTS-gos pirm. T. Blinstrubas, ALT pirm. E. Bartkus ir ALTS-gos Chicagos skyr. pirm. P. Vėbra. K. Pocius nuotrauka

PAMINĖTA DEŠIMTMEČIO SUKAKTIS

East Chicaga esanti Didžiosios Chicagos pašonėje, yra didžiųjų plieno liejyklų ir naftos rafinerijų miestas. Seniau buvusi nemaža lietuvių kolonija, turėjusi savo parapiją ir mokyklą, šiandien yra nykimo stadijoje. Prieš porą metų uždarius mokyklą, parapija dar šiaip taip išsilaikė, bet yra mažėjimo ženkle. Dėl rasinių ir kitų gyvenimo aplinkybių jaunieji iš šio miesto traukiasi ir kuriasi geresnėse oro ir aplinkos sąlygose. Nutolus nuo parapijos ribų ilgainiui jų užmiršta, tuo labiau nutrūksta ir ryšiai su organizacijomis.

Po antrojo karotremtinių bangai užplūdus Ameriką, ir čia susidarė kelių šimtų lietuvių kolonija. Atgijo organizacinis, švietimo bei kultūrinis darbas. Didžiųjų švenčių ir minėjimų metu žmonės netilpdavo vietinėje parapijos salė

je, o dabar neliko nė šimtinės gyvų lietuvių.

Nemaža gyvumoparodė prieš dešimtmetį įsteigęs ir ALT Sąjungos East Chicagos skyrius. Nors skyrius nėra gausus narių skaičiumi, bet vieningu darbu bei susiklausimu gali būti pavyzdžiui kitoms organizacijoms. Buvo būkštauta, kad įsteigęs skyrius galės įnešti tam tikro trynimosi į bendrinių organizacijų veiklą, bet prabėgęs dešimtmetis tokių nuogastavimų nepatvirtino, o skyriaus nariai gyvai reiškiasi ir kitose organizacijose, net jų vadovybėse.

Skyriaus valdybos rūpesčiu, kuriai šiais metais vadovauja jaunas ir energingas inžinierius Kęstutis Sidabras (aukštuosius mokslus išėjęs

šio krašto universitete), paminėta dešimtmetį skyriaus veikla.

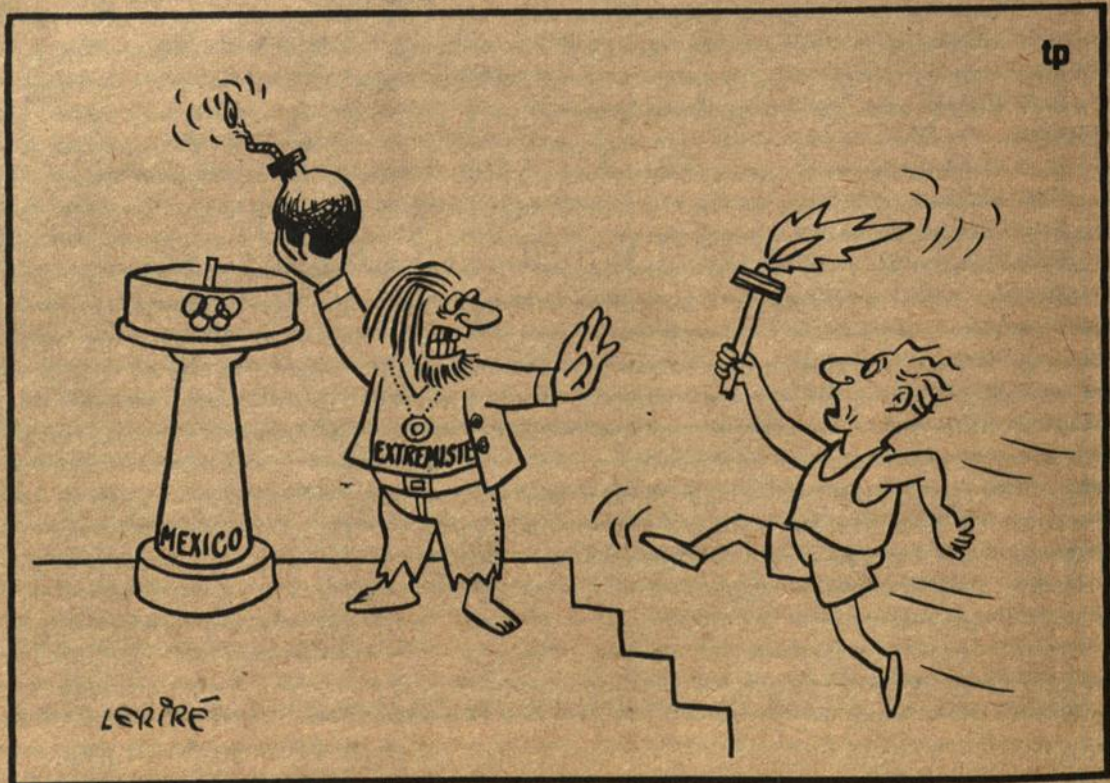
Per visą dešimtmetį skyrius savo veiklai naudojo vietos lietuvių parapijos patalpomis, bet šiai sukakčiai atžymėti, valdyba ryžosi išieiti į platesnes erdves ir išsinuomavo Jonyno sales, apsuptas gražiais sodais ir bekylandiomis sodinėlėmis eglutėmis. Mėlonioje rudenįjančios gamtos aplinkoje sulaukė nepilna šimtinė skyriaus rėmėjų bei bičiulių. Minėjimą pradėjo skyriaus pirm. K. Sidabras, prie garbės stalo pakviesdamas ALT Sąjungos pirm. T. Blinstrubą, ALT pirm. E. Bartkų, Chicagos skyr. pirm. P. Vėbrą, vietos org. pirmininkus: ALT (Nukelta 12 psl.)

Dešimtmečio minėjimo programos išpildytojai: akomponiatorius M. Drunga, solistė N. Aukštuolienė ir programos vedėjas ir kupletistas J. Rimkūnas. K. Pocius nuotrauka

ALT S-gos valdybos stalo East Chicagos skyriaus minėjimo vaišėse. K. Pocius nuotrauka

-- Aš čia pirmas atsiradau!

Lietuvių tautos kilmės beiėškant (12)

SENOJO KRIVIO BYLA

Žiniavaldo kroniką suradus staiga paaiškėja jog lietuviškų rašytų tekstų buvo kiek anksčiau už Mažvydo Bibliją. S. Daukantas nurodo, Trakų pilies sienas buvus daugelio rūnų išraižytom; kiek teko patirti niekas netikrino ar jų dar yra išlikę. Gal lenkai sunaikino...

Koks išviso buvo rūnų raštas, dar išlikęs tarp tolimiausių šiaurės tautų ligi 15 šimtmečio? Jo abėcėlė sudaryta senoslavių abėcėlės panašiu būdu: raidėmis pavadinti vartojama pilni žodžiai, o jų tik pirmos raidės imamos skaitant tekstą, tačiau kai kur su trumpintai žymimas visas žodis, prašant tik jo pirmą raidę. Tokių maišytų žodinių - raidinių abėcėlių randame ir pas hititus bei egiptiečius. Senslavių abėcėlė prasi-deda taip: Az, Buki, Viedi, Glagol, kaspažodžiui reiškia Aš Knygos Žinau Žodį.

O kaip su mūsų rūn-raščiu? Štai kelios raidės: Ar, Jis, Kaun, Naud, Sol, Tyr, Ur, -- arba su nežymiom pataisom: Aras, Jis, Kaunas, Nau-da, Saulė, Tauras, Urvas. Ką gi sako Žiniavaldo rūnos apie mūsų krivius?

Jis teigia jog Jo Šv.

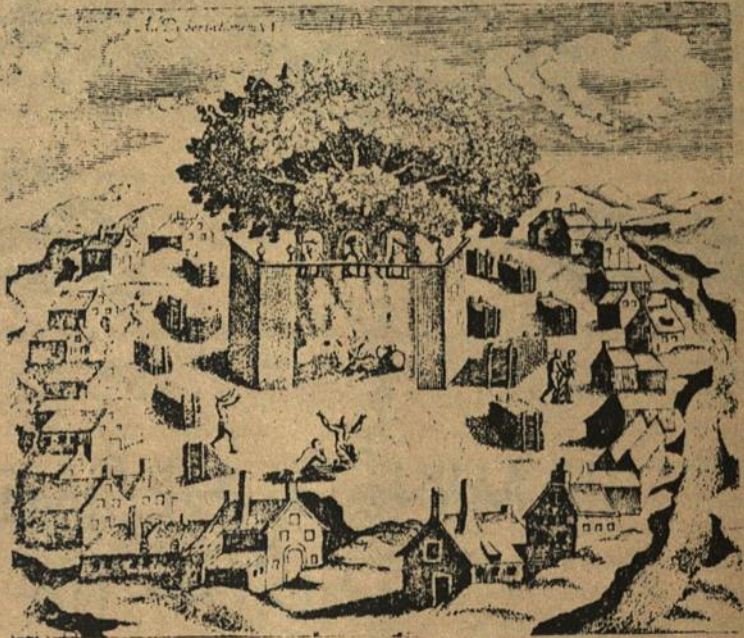
Č. GEDGAUDAS

Vandenorius (paskutinis Krivių-Krivaitis Anatolijoje) išveda tautą Panonijon 1179 Taurojai kritus. Liaudų karalių Panonijoje geneologijos kolkas neteko užtikti: rūnraščiai buvo sistemingai vienuolių naikinami ir vienintelė galimybė juos atrasti atrodo būtų palimpsestų tyrimo būdu.

Kronika prasideda karaliumi Margomariu, ku-

matė nebegalėsią ilgai atsilaikyti. Karalius, su-sapnavęs liūtą, apuoką ir žaltį, atsiklausė žynės Akirūnės, Sikamb-rės Perkūno šventykloje. Ji atsakė, jog Dievas liepia karaliui persikelti Pareinin, kur gyvena drauginga, palanki belgų tauta ir todėl Liaudai ten suras tinkamą užuovėją.

Pasakyta - padaryta. 411 m. vasaros atogrąžos dieną (laimingu laiku as-

Romuvos Žinyčia su šventuoju ažuolu pagal Dusburgą. Tokia pat buvo ir Trojos laikais: tai Epiro Dzeuso-Perkūno šventykla Didonėj, į kurią buvo siunčiamos gintaro dovanos ir kurioje iš šventojo ažuolo lapų šlamėjimo buvo pranašaujama ateitis.

ris turėjo rūpesčių su Sarmatijos galingais gundais. Jų priviso tokia daugybė, jog Liaudai pa-

tronomų krivių apskaičiuotu) tauta pajuda kelionėn.

Bet prieš tai, 450 m. prieš Kr., nepamirškime Jo Šv. Krivių-Krivaitio Gemolksčio, žinomo iš kitų šaltinių. Tai vienas mūsų giliausių filosofų. Jisai paskelbia dvasios nemirtingumo dogmą ir nurodo, jog žmogui mirus jo siela persikelia į kitą. Tą pat mokslą randame pas Tibeto Dalai Lamas ir Gallų Druidus, pareinin aiškiai Liaudų atneštą. Dogmą perėmė vėliau krikščionybė, tik pakeičiant persikėlimą, nukeliavimu dangun.

382 m. randame K.K. Tautalių jau įsteigus Gentios (Gent) miestą Belgijoje su vyriausia šventoviete Perkūnui.

284 m. K.K. Baisonis garsėja savo mokytuvu ir žiauriu, bekompromisiniu tautos įstatymų daboju. Jo eiseną prieš jį nešama Galgės ženklai: kilpa ir dviašmenis kovos Labrys. Jis nedovanoja net savo sūnui nusikaltusiam ištvirtavimu, sakydamas: Sūnau ne aš tave baudžiu, o krašto įstatymas.

Jo vardas tampa neatremiamu lietuvių kalbos vartojimo įrodymu: nei lotynų nei gotų kalboje tokio nerandame. Vokiškas "Bose" tereikia tik piktas, blogas, daug švelnesne forma, gi rūnraštis pabrėžia įsakmiai, jog "jis sukelidavo pasibaisėjimą priešams".

194 m. K.K. Margomaris garsėja savo mokytumu.

157 m. Karalius Vandenorius Krivių-Krivaitio ir Krivių visuotinio šventos Suvejos patarimu panaikina karo belaisvių aukojimą dievams.

121 m. Karalius Mendaugas ar Merdaugas sudaro 5 tautų sąjungą -- tai aišku neapsiejo be K.

Dalis dešimtmečio minėjimo dalyvių.

K. Pocaus nuotrauka

K. dalyvavimo; ir nugali romėnus nueidamas ligi Ravennos.

37 m. Karalius Varin-gis atnauja 5 tautų sąjungą kaip amžinos taikos ir savitarpės pagelbos sutartį, išrašydamas ją į sidabro plokštes mūsų senų papročiu. Iš šios kronikos vietos matome, kodėl rašytų mūsų dokumentų nebeišliko. Pridėkim prie to dar paprotį deginti su mirusiu valdovu ar kriviu jo brangiausius asmeniskus daiktus -- tuo būdu patys sunaikinom didelę savo istorijos dalį. Karaliaus Varingio laikais K.K. Liaudamariš aprašo eilėmis tautos istoriją Sikambrių kalba.

9 m. prieš Kr. karaliaus Kaulingio motina garsėja kaip didelė žynė.

58 po Kr. karalius Raitorius atnauja 5 tautų sąjungą, palaidojamas Roterdame, kuriam suteikia savo vardą. K.K. Varivaldas aprašo jo istoriją.

113 m. Karaliaus Vadamario laikų gyvena K. K. Diktonis, garsus kalbinkas ir astronomas.

165 m. Karalius Varavardis atnauja sąjungą. Imperatorius Lucijus Aurelijus per Sarmatiją susitaręs su Gudais - Rasais puola Sesnus (Senprūsius), bet sąjungos atmušamas. Popenkių metų vėl puola aplinkiniu keliu per Sarmatiją. Prieš kovą išrikiuotas armijas ištinka stebuklas: Perkūnas supykęs baisia audra trenkia Liaudų vėliavas.

185 m. karaliaus Sunonio laikais, K.K. Galdegaustis garsėja kaip žymus filosofas, aprašo istoriją ir išpranašauja Romos griuvimą (300 metų anksčiau).

404 m. Margamaris, Liaudavaringijos valdovas, paskutinis dinastijos palikuonis, iškilmingai laidojamas didžiuliam piliakalny. Visas sąjunginis 5 tautų seimas išrenka karaliumi Varamantą (Pharamond), -- tai prancūzų Merovingų dinastijos steigėjas. Daryvauja visi kunigaikščiai, o taip pat K.K. Saulegaustis, Krivis Goštautas, Krivis Gerbvaldis (heraldikos valdovas, tas titulas ir pareigos išliko ligi vėlyvų viduramžių), Krivis Delčiagostautas mėnulio žynys ir kiti. Visas sąjunginė sueiga padaro labai svarbių nutarimų: su-tvarkomi ir suvienodinami mūsų įstatymai ir išleidžiamas pirmas jų rinkinys -- 20 tomų Liaudų Sėlėnų teisės kodeksas (Loi Salique). Atrodo, Liaudų valstybė pergyvena savo kultūros žydėjimo laikus. Deja, tik šimtą metų pralinkus, Liaudai priima krikštą.

(Bus daugiau)

DEŠIMTMEČIO SUKAKTIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

-- A. Vinicką, Lietuvių B-nės -- K. Valeiką ir buvusius dešimtmečio bėgyje skyriaus pirmininkus: K. Pocių, R. Nemicką, J. Rimkūną ir A. Juodvalkį. Tylos minute pagerbti mirusieji skyriaus nariai. Trumpu žodžiu žvilgtelėjo į nueitą kelią ir padarytą skyriaus inasą į vietos ir bendrus lietuvių reikalus. Tolimesnį programos vadovavimą perdavė valdybos vicepirm. J. Rimkūnui.

Skyrių dešimtmečio veiklos proga sveikino S-gos pirm. T. Blinstrubas, ALT C. vald. pirm. E. Bartkus, Chicagos skyr. pirm. P. Vėbra, vietos ALT skyr. pirm. A. Vinickas ir LB-nės apyl. pirm. K. Valeika. Raštu sveikino: Vilties D-jos ir Dirvos redakcijos vardu A. Laikūnas ir V. Gedgaudas ir Cicero skyr. pirm. E. Šulaitis. Programos vadovas J. Rimkūnas pristatė buv. skyriaus pirmininkus, kurių vardu žodį tarė K. Pocius.

Solistė Natalija Aukštuolienė, atkomponuojant studentui Mykolui Drungai, padainavo: Budriūno "Išdykęs rudenėlis", Dvariono -- "Žvaigždutė" ir Puccini ariją iš "Gianni Schicchi". Publikai pageidaujant dar pridėjo ir ketvirtą dainą. Solistė publikos buvo labai šiltai sutikta ir išlydėta. Valdybos vardu rožių puokštę įteikė E. Sidabrienė. Pabaigai programos vadovas J. Rimkūnas paskaitė savo sukurtus kupletus apie skyriaus veiklą ir atskirus asmenis. J. Rimkūno kūrybą susirinkusieji audringais plojimais priėmė.

Dėka sumanaus vadovavimo ir sveikintojų trumpumo, oficialioji programos dalis laiku

buvo baigta ir svečiai sugūžėjo į kitą salę, kur jų laukė skaniai paruošta vakarienė. Po vakarienės neolituany orkest-rui grojant, šokių mėgėjai galėjo laisvai pasišokti, o politikieriai, gurksnodami stipresnius ar silpnesnius gėrimus, karštai pasikalbėti vietiniais reikalais ir išrinkti naują prezidentą. Rožių valsas buvo paskirtas Dirvos reikalams. (aj)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

WANTED 1ST CLASS
KELLER OPERATORS
MOE POLISHERS

Keller Operators with B. G. experience, preferably with B. G. I experience. Also experienced Moe Polisher Top wages in job shop. Contact Mr. Laag.

UNITED TOOL AND DIE
910 1/2 N. WASHINGTON ST.
KOKOMO, INDIANA 317-457-9331
An Equal Opportunity Employer (98-102)

GENERAL MALE HELP

No exp. necessary--Apply at
PESCHKE SAUSAGE CO.

2600 E. GRAND BLVD.
DETROIT, MICH.
No applications taken by phone. (100-103)

PRODUCTION EMPLOYEES

Factory personnel needed for steady employment in die casting. Some training positions. Rates to \$3.28 plus generous fringe benefits and progress sharing to those who qualify. Apply--

GRAND STEEL AND
MANUFACTURING CO.
14 Mile Road at Crooks
Clawson, Michigan
Call (313) 564-5211 for information. (100-101)

FOUNDRY HELPERS

AND
MOLDERS
STEADY POSITIONS
FOS ALUMINUM CASTINGS
WILLIAMS FOUNDRY
FAIRVIEW LANE
BERLIN, CONN. (98-101)

LAIMĖ JŪSŲ RANKOSE!

JŪSŲ LAIMINGOJI DIENA YRA

LAPKRIČIO 17

TĄ DIENĄ JŪS LAIMĖSITE:

AUTOMOBILĮ — 1968 m. (naują)

SPALVOTĄ TELEVIZIJĄ,

RADIJO ir FILMINĮ APARATĄ.

Laiminguosius bilietus galima įsigyti: Dirvoje, Margutyje, kiekviename mieste pas Tautinės Sąjungos narius ir pas dovanų skirstymo vykdytojus L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos narius: Algį Modestavičių — 6456 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629 ir B. Kasakaitį — 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Bilietai platintojai prašomi už parduotus bilietus atsiskaityti iki lapkričio 5 d.

Bilietai kainą: knygelėje šeši bilietai — \$5.00, parduodant pavieniui bilietas, doleris už bilietą.

Visos organizacijos platinančios bilietus gauna 40% nuo parduotos bilieto sumos.

Tai, kas bilietą turės — pats laimės ir kitam padės.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus Sovietų gamybos visokioms prekėms, jų tarpe — motociklai, televizijų aparatai, radijo transistoriai, magnetofonai (tape records) ir giftcertificates galima užsakyti giminėms gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje per mūsų firmą.

Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

SKYRIAI:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue Tel.: 254-5456
New York, N. Y. 10011, 108 West 14th St., nr. 6th Avenue

243-3005

Brooklyn, N. Y. 11207, 600 Sutter Avenue 345-8808

Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue 384-4952

Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue 542-1767

Boston, Mass. 02127, 331 West Broadway 268-0068

Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue 856-2674

Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue 278-6966

Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street 925-2737

Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1728

Irrington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue 372-4685

Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256

Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. 365-5255

Hartford, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue 246-9738

Lakewood, N. J. 08701, 288 Main Street 363-8569

Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. 261-2994

New Haven, Conn. 06519, 509 Congress Avenue 562-1446

Newark, N. J. 07103, 428 Springfield Avenue 243-1797

Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street 472-6387

Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street 274-6400

Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street 763-4818

Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street 481-2750

San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street 346-1571

Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street 756-6766

Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street 798-2868

Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street 743-0440

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

LIETUVYBĖS NEŠĖJAI

Kiekvienas lietuviškos kilmės tautietis, nesvarbu, ar jis čia gimęs ar Lietuvoje, yra tikras lietuviybės nešėjas. Lietuviška kilmė, lietuviškos tradicijos ir kultūra duoda kiekvienam pasaulio lietuviui ne tik teisę, bet ir pareigą būti lietuviybės nešėju. To jam niekas negali paneigti. Lietuvis Amerikoje, nuo pirmo prieš šimtą metų atvykimo į šį laisvės kraštą, buvo ir yra lietuviybės nešėju. Jis statė susirinkimo namus, kūrė parapijas, spausdino laikraščius bei knygas ir visomis jėgomis buvo ir pasiliko tikras lietuviybės nešėjas. Sąlygos buvo nelengvos, bet savo pareigą jis atliko ir šiandieną atlieka. Mes, kurie vėliau pasiekėme Amerikos krantus, galime tik lenkti prieš juos galvas pagarboje ir jungtis kartu su jais į vieningą darbą, būti šių dienų tikrais lietuviybės nešėjais.

Tad mums visiems Lietuvos praeitis, mūsų pačių lietuviška kilmė ir paveldėta lietuviška dvasia bei mums lietuviams charakteringa kultūra yra brangus turtas, kuris ne tik mūsų nežemina, bet aukština ne vien mūsų pačių tarpe, bet ir akyse tų, kurie vertina ir gerbia kultūrą ir pažangą.

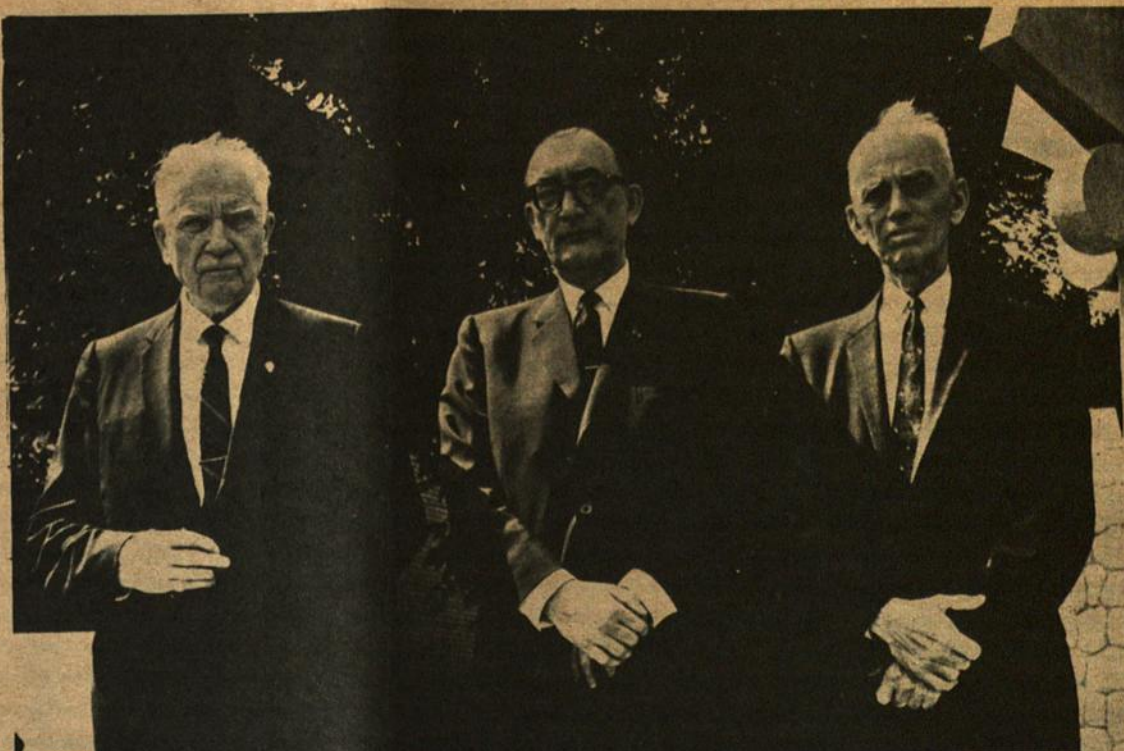
Mes žalojame save, kai savyje ar kituose paneigiame arba bandome paneigti tai kas yra gero ir gražaus. Jeigu jaunas išsižada savo lietuviškos kilmės, jis neigia savyje tai kas yra gražu ir kūrybinga. Bėgimas nuo savęs, neteisingas savęs pasmerkimas ir nepajėgimas pripažinti savyje tai kas yra kūrybingo, veda tikrai į pasidalinimą, konfliktus ir sveikos integracijos trūkumą.

Gyvendami Amerikoje esame nutolę nuo savo krašto ir mūsų paveldėtas lietuviškos kultūros turtas nėra kasdien papildomas ir atnaujinamas santykiuojant su Lietuva, kuris šiandien yra neįmanomas. Todėl mes turime būti tikri lietuviybės nešėjai ne vien tikrai paveldėjimu, bet ir apsisprendimu, kuris yra laisvas ir tvirtas, kuris gali mus vesti į naują kūrybingumą. Šis laisvas apsisprendimas, kad mes ne vien tikrai nešiojame savyje paslėptą lietuviškos kultūros paveldėjimą, bet jį kursime naujai ir nešime ne vien tikrai sau, bet ir kitiems. Toks nusistatymas taip pat nepaneigia ir negali

paneigti vietinės kultūros įtakos, kuri mus taip pat supa ir gaivina. Mes turime labai aiškiai mūsų jaunimui perduoti, ir pagaliau patys apsispręsti, kad tikros kultūrinės vertės viena kitai neprieštarauja. Mokėjimas gražiai ir taisyklingai kalbėti lietuviškai nepadarys ir negali mus padaryti blogesniais šio krašto piliečiais. Taip panašiai ir su anglų kalba. Išvystymas gražaus stiliaus anglų kalboje savyje ne tikrai nenutautina mus bet ir negali nutautinti. Pažvelkime į mūsų kūrybingiausius ir daugiausiai atsiekusius lietuvius. Tie, kurie yra labiausiai kupini lietuviško kūrybingumo taip pat yra įnešę daug praturtinimo ir į šio krašto gerovę.

Todėl pozityviai pristatykite lietuviškas vertybes mūsų jaunimui ir atskirkite lietuvišką kultūrą nuo savo grynai asmeninių trūkumų. Savo asmeninių bei organizacinių biednumą nemaišykime su kultūrinėmis lietuviškumo vertybėmis. Savo pačių pasimetimą tremties pasekoje, nepristatykite lietuviui jaunuoliui kaip lietuviškumo pavyzdį. Mokėkite apvaldyti savo siauras pažiūras, per didelės ambicijas ir visokias frustracijas, ir tuo nenuodinkite lietuviškos kultūros. Susiskaldę vieni prieš kitus, parodysime tikrai savo menkumą, o pajėgę dirbti vieningai įprasmindami ir toliau kurdami šiame laisvės krašte lietuvišką kultūrą ir jos pozityvų vystymąsi, praturtinsime ir save, ir sudominsime mūsų jaunimą, tuo pasitarnaudami ir šio krašto kultūrai, kur taip pat kyla nuolatinis konfliktas tarp tvarkos ir neatsakomumo, tarp pagarbos ir nedrausmingumo, tarp demonstracijų bei riausių ir pozityvaus problemų sprendimo.

Nemirė Lietuva praityje, nemirs ji ir šios komunizmo okupacijos pasekoje. Komunistinė sistema jau pradeda visur trūkinėti, nes žmonių širdys negali ilgai pakelti nuolatinės priepaudos. Bet nebūkime vien tik stebėtojai, o būkime tvirti ir drąsūs lietuviybės nešėjai Amerikoje ir visame pasaulyje. Įprasminame Amerikos kultūroje lietuviškos kultūros apraiškas, semkime stiprybės iš praeities kūrybingai dirbdami ir tuo įrodydami, kad

S. Dirmantas, S. Lozoraitis ir K. Musteikis, buvę Nepriklausomos Lietuvos respublikos ministrai, LVS Ramovė susirinkime Chicagoje, pagerbiai S. Lozoraitį, minint 50 metų Lietuvos diplomatinę tarnyboj sukaktį.

E. Vengiansko nuotrauka

Australijoje pabaltiečiai nenori klausytis raudonarmiečių choro

Ivykiai Čekoslovakijoje šiek tiek labiau išjudino pavergtų Europos tautų komitetus. Neskaitant demonstracijų prieš sovietinį imperializmą, buvo pasiūsta visa eilėpe-

mes esame tikrai verti laisvės ir nepriklausomybės. Įsijunkime pozityviai į visų komunizmo pavergtų tautų laisvinimo darbą. Kūrybingai, išmintingai ir su galinga jėga ieškokime galimybių laisvinti Lietuvą naujais būdais. Ieškokime naujų priemonių ir panaudokime visą savo lietuvišką kūrybingumą ir visas lietuviškos kultūros paveldėtas galias. Tuo įrodytume pozityviai sau ir Lietuvai, bei ten esantiems lietuviams, o kartu ir visam pasauliui, kad lietuvių tautos kūrybingumas užtikrintai išves lietuvių tautą į laisvę ir naują rytojų.

G. Sabataitis, S.J.

V. RADZEVIČIUS

ticijų atitinkamiems Australijos politinio gyvenimo vadovams. Jose buvo primenama, kad veiksmams kuriuos panaudojo Sovietų Sąjunga Čekoslovakijoje ir tas melas, kuriuo tie veiksmams buvo teisinami, yra tik pakartojimai tų klastų, kurios buvo pradėtos grubiai okupuojant tris nepriklausomas Pabaltijo valstybes.

Šiuose protestuose ypatingai aktyviai reikšiasi pavergtųjų tautų komitetai, kurie veikia visose Australijos valstijose.

Paskutiniu laiku protestams panaudojami atskirų bolševikinių ansamblių pasirodymai Australijoje. Sunkų puolimą turėjo atlaikyti šiuo metu gastroluojanti Moisejavo šokėjų trupė. Pavergtųjų tautų komitetai, paprašę savo tautines grupes tas gastroles boi-

kotuoti, atsispausdino specialius informacinius lapelius ir juos dalino į koncertus vykstančioms australams. Lapeliuose buvo aiškinami Sovietų Sąjungos užsimojimai laisvų tautų atžvilgiu ir charakterizuojama bolševikinė propaganda, kuriai Sovietų Sąjungoje pajungiamas kiekvienas, kad ir nekalčiausias atrodantis meninis vienetas. Tie lapeliai, policijai trukdant, vėliau buvo prisegami prie automobilių, kuriuos palieka į spektaklį atvykstantieji.

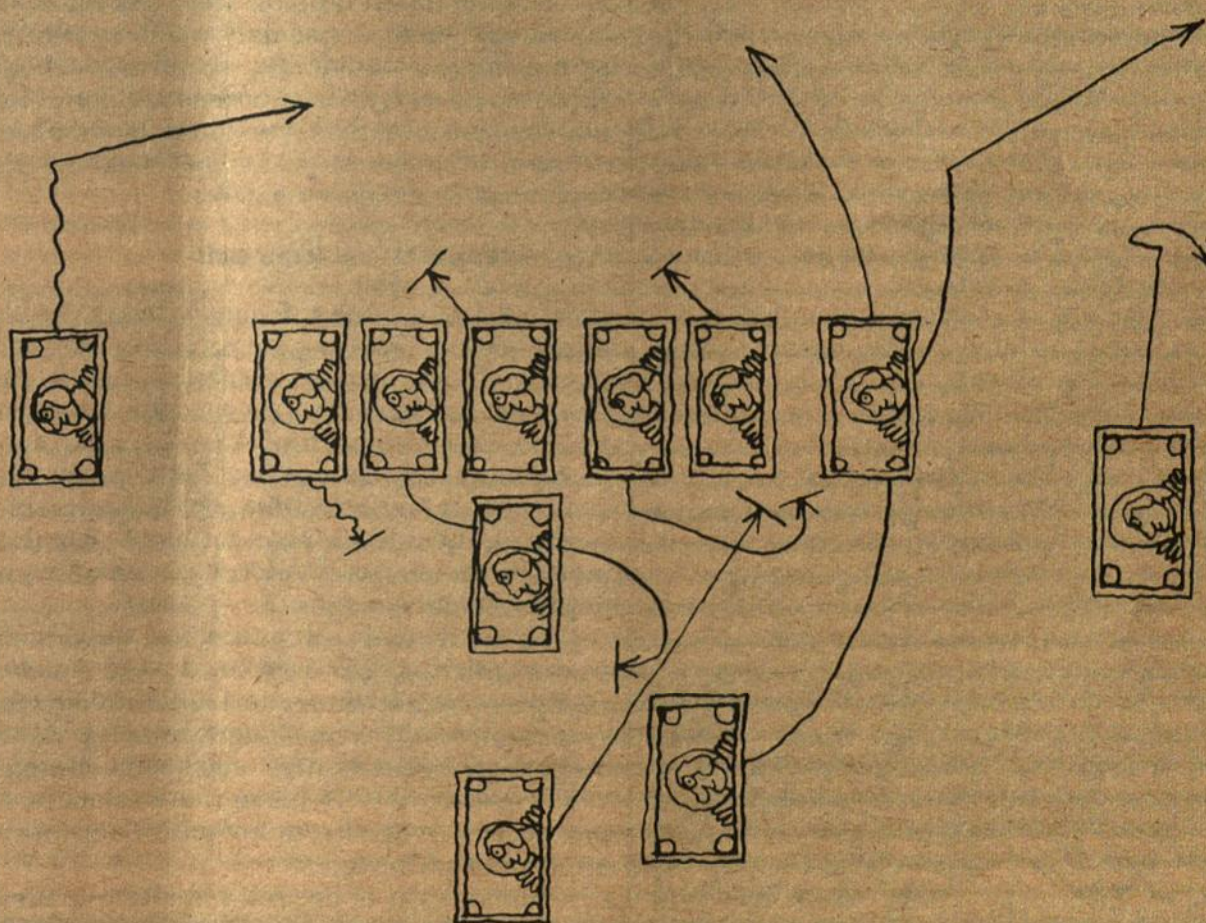
Pabaltiečių Taryba ypatingai aštriai protestuoja prieš sumanytą atgabenti Raudonosios Armijos chorą į populiarių visoje Australijoje Adelaidės meno festivalį, kuris reguliariai rengiant, vėl įvyks 1970 metais. Jau prieš kiek laiko to festivalio organizatoriams buvo nusiųstas laiškas, prašant atsisa-

kyti nuo sumanymo importuoti raudonarmiečius, tačiau atsakymas, gautas labai nepalankus. Girdi, Adelaidės meno festivalis atmeta betkokių politinius momentus ir esąs laisvas pasirinkti, kas naudinga žiūrint grynai iš meninio taško. Paskutiniame savo laiške Festivalio Komitetui Pabaltiečių Taryba pareiškia, jog ji nesiekia kokio nors draudimo, nesigina dėl meninių aspektų, bet galvoja, kad tie meniniai aspektai negali būti vieninteliu kriteriumu ir kad Festivalio Komitetas neprivalo įvesti komunistinės propagandos į visą Festivalį. Toliau Pabaltiečių Taryba nedviprasmiškai išpėja Festivalio Komitetą, kad Komitetui nepersvarsčius savo nusistatymo, bus kreipiamasi į finansinius festivalio garantuotojus ir į daugiau politiškai susipratusią visuomenę, kuri kartu su pabaltiečiais sudaro svarbią festivalio dalį tiek savo parengimais, tiek ir lankytojais.

Šiose grumtynėse dėl raudonarmiečių choro Pabaltiečių Taryba savo užnugaryje turi ir Pavergtų Europos Tautų Komitetą, kuris apjungia dvylikos tautybių bendruomenes, gyvenančias Australijoje. Tų bendruomenių meniniai junginiai, kaip chorai, tautinių šokių grupės ir atskiri menininkai yra nusistatę, raudonarmiečius išvežus, nesijungti į Festivalio iškilmės.

Laikas dar ilgas, tačiau tiek Pabaltiečių Taryba, tiek ir Pavergtų Tautų Komitetas pasiryžę raudonarmiečių choro reikalą panaudoti savo akcijai prieš Sovietinių despotizmą.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Your ball. First and ten.

Jūsų tikslas yra taupyti pinigus su palūkanom.
Pinigai padėti jūsų sąskaiton iki mėnesio 10
dienos, neša palūkanas nuo mėnesio 1 dienos.
Pradėkit dabar.

Cleveland Trust

Didžiausias Ohio bankas

MEMBER F.O.I.C.

Valdas Adamkus, kad galėtų laimėti rinkimus, reikalingas visų lietuvių talkos. Jo rėmėjų komitetas yra apėmęs visų srovių lietuvių.

OPEROS DIDYSIS BALIUS IR ADAMKAUS POLITINĖ KARJERA

Su vasara atsisveikinti ir spalvingąjį rudenį pasitikti, nustūmę ašarojančius debesis ir saulę talkon pasikvietę, praėjusį sekmadienį suvažiavo į Chicagos miškus didelis būrys draugų ir bičiulų, giminių ir būsimų giminaičių, vyresniojo amžiaus ir labai daug jaunimo, konservatorių ir liberalų, dešiniųjų ir kairiųjų, respublikonų ir demokratų bei aukso vidurio keliu žygiuojančių tautininkų.

Kai suradę aikštelę vieni iš maišų krovė maistą ir lietuvišką gaidą, kiti kūrė laužus ir ant iešmų movė jaučius, programos organizatoriai ant vieno stalo skirstė kažkokius mašinėlės parašytus lapus ir tikrino rekordavimo aparatų.

***

Pavalgę priešpiečius ir gerokai pasisotinę, dainų pyne išbaigę, anot programos vedėjo pranešimo laukėme nematytų ir negirdėtų dalykų.

Pagal vardinį išvykos dalyvių sąrašą, iškviestojo didžiausiam nusteibimui, atėjęs prie stalo, kur buvo išrikiuoti durekordavimo aparatai, jis turėjo pasakyti trijų minučių kalbą.

Tai atlikęs, turėjo eiti į kitą aikštės pusę, kad negalėtų pasakyti kitiems, ką jis darė. Tokiu būdu buvo išlaikyta

paslaptis, kad niekas neturėtų progos iš anksto savo kalbą pasiruošti.

Kalbos tema buvo laisva. Sakyk ką nori, rimtai ar juokingai, apie politiką ar meną, apie meilę ar orą.

Baigęs kalbą, kiekvienas buvo vėl kviečiamas prie kito rekordavimo aparato, kur jis turėjo atsakyti į 3 klausimus: a) koks visuomeninis įvykis laikomas šiuo metu svarbiausiu; b) koku meno įvykiu labiausiai domimasi; c) kas darytina mūsų bendruomeniniame gyvenime, kad lietuviška veikla labiau klistėtų.

Technikinis programos pravedimas užtruko ilgiau, negu buvo planuota.

Bet kai po poros valandų vėl visi būrin susirinkę išklausėme, ką kiekvienas savo pagrindinėje kalboje, jei taip ją galima pavadinti, pasakė, kokius davė atsakymus į paklausimus, tai veik visų pasisakymu, idomesnės programos niekas negalėtų ir sugalvoti.

Buvo juokų iki ašarų, buvo ir susikaupimo, gilaus susimąstymo, gražių, pasakytų, perlinių minčių.

Valdo Adamkaus rinkimai buvo pagrindinė kalbų tema. Kiek čia

(Nukelta į 5 psl.)

"DIALOGAS SU KRAŠTU"

MENKŲ SIELŲ VIENYBĖ

Kai mūsų politikos intelektualai, lyg susitarę, vienodai ragina – nepagalvoti, nemąstyti! – neįsakyti ir man negatyviai išsiskirti iš šio vėliausio tremties polinkio. Taigi, besąlygiškai, žūtbūtinai kovoti, -- argi to dar negana?

Nieko nebegali būti kilnesnio už tokius tau patiekiamus naujojo "intelektualizmo" šūkius, – beveik puota, tikras lėbavimas.

A. Kasulaitis nebūtų krikščionių partijos pirmininkas, jeigu savo pasisakymų neužbaigtų moralinėm išvadom ir labai naujais nurodymais, kas mums daryti. Griežtai atmesdami politinį ir kultūrinį bendradarbiavimą su Rusija, mes, girdi, "... vieton svajoję ištieti ranką okupantui, suglauskime gretas dar kietesniai darbui. Tai bus geriausias atsakymas ir okupantui ir toms menkoms sieloms, kurios palūžo sunkiame emigracijos kelyje. Daugelis jų yra juk nekaltos didžiosios tragedijos aukos".

Prakeiktųjų ir šventųjų suklupimai

Viešpatie! Vėl kreipiuos į Tave, – pasigailėk, nenubausk, dar kartą man atimdamas protą, po to kai jau "Vienybės" daktarai jį man atėmė ir per laikraštį diagnozę paskelbė. Nes aš ir taip jau nieko nebesuprantu, kaip čia yra, kas čia dedasi.

Štai, "didžiosios tragedijos aukos"... Jeigu aukos, tai, žinoma, – kuo jos kaltos? O ir okupanto veiksmų aukos, be abejo, taip pat nekaltos. Tai kaip mes, būdami krikščionys, jiems nedovanosime nusikaltimų, už ką juos dar bausime, išskirsime iš savo tarpo, išpjausime, it vėžį, iš visuomeninio kūno? Argi kas baudžia ir dar kartą kaltina nekaltas aukas?

Išėiviai, "svajojantieji ištieti ranką okupantui"... Kokie išėiviai, kur tie sunkaus kelio emigrantai, dolerių riebalais pirštus sutepę išdavikai, kurie tiesė ir tebetiesia ranką okupantui, ir ta ranka dar nenukirsta? Kvailybių ir naivumo visad pasitaikys, juk anot katalikės poetės Salomėjos Nėries, "... o galinga pagunda, – ir šventieji suklumpai"... Bet kai pažiūriu pvz. net į tokius sambūrius ir žurnalus, kurie aklamacijos būdu apskelbiami pačiais didžiausiais kolaborantais ir nusiangažavusiais, tai "Metmenyse" esu skaitęs R. Tautrimo, Z. Papeckio ir kelių kitų studijėles apie Lietuvos sovietizaciją, kultūrinę nelaisvę, įvairias okupanto hipokrizijas ar tautinės kultūros kovas. Studijėlės, paruoštos tiek patriotiškai, kompetetingai ir dalyką pastudijavus iš pirmų šaltinių, kokių dar nesu skaitęs kitų sambūrių žurnaluose, taip pat aklamacijos būdu apskelbtuose, kaip tikrų krikščionių ir perdėm kovingų patriotų.

Ir galiausiai, tos "menkos sielos, kurios palūžo"... Nuo to laiko, kai Šetonas sukilo prieš Dievą, išdidumą ir puikybę judeo-krikščioniškoji etika teisingai skiria į didžiųjų nuodėmių sąrašą. Bet dabartinis krikščionių pirmininkas ir to nepaiso. Nors ir nekaltos didžiosios tragedijos sielos, – jam vistiek menkos, palūžusios ir, žinoma, bailios, nes pasidavė emigracijos sunkumams, nebekovoja.

Tiesa, yra dešimtys tūkstančių lietuviškų sielų užsieniuose, kurios lietuvišku požiūriu gal ir "menkos", nes jau seniai palūžo, pačios išsiskyrė iš narsųjų ir išdidžiųjų kovotojų tarpo, nutraukė ir tautinę jungtį, nes tikrai nebesidomi nei kova už laisvę, nei Lietuvos reikalais iš viso, nei skaito mūsų kilnius barnius. Daugelis jų net lietuviškai nebemoka ir nebenori mokėti.

Triskart – kovon!

Bet kalbėdamas iš aukšto puikybės sosto, pirmininkas ne jas turi galvoje. Jis turi ant liežuviu tas "menkas sielas", kurios kaip tik dar domisi lietuvių ir savo tėvų tėvyne, jos gyvenimu, jo pažinimu ir priemonėmis, kaip būtų galima sumegsti ryšius, kaip "bendradarbiauti", kaip padėti laisvę tautai priartinti. Deja, galbūt kartais ne visai taip, kaip kokios partijos ar veiksmų biuleteniai nustato, – tačiau jos papildo neatleidžiamą nusikaltimą tuo, kad nekovoja.

O krikščionių pirmininkas, kaip jau anksčiau esame minėję, yra ištikinęs, kad "Lietuva laukia iš savo politinės emigracijos tokios kovos, kuri pačiu trumpiausiu laiku sugrąžintų jai laisvę"! Ta dingstimi, užbaigdamas savo pareiškimus, jis dar kartą sušunka: – "Iš mūsų tauta telaukia vieno: kovos, kovos ir dar kartą kovos!" Taigi, ne visai vieno, o triskart kovų...

Mano, kaip ir daugelio skaitytojų ausiai, kovos žodis skamba gražiai, visai pozityviai. Asmeniškai aš nebeperdaug bijočiau kovos, net ir žuvimo, kuris bekojojant kartais pasitaiko. Dukters užaugo, anū-

kės sveikos ir gražios, galės ir be manęs apsieiti. Man iš viso geriausiai atveju beliko gal dešimtmetis, per kurį dar galėčiau tikti kovai kokiame nerikiuotės padalinyje ar kuopos raštinėje. Bet ne Algirdas Kasulaitis, kuris žymiai jaunesnis ir dar galėtų vadovauti kovos divizionams mažiausiai tris dešimtmečius ar ilgiau.

Jaučiu tad pilietinę ir krikščionišką pareigą ko maloniausiai jį paprašyti: mielas, nekovokite tuo tarpu taip smarkiai, nes dabar visos aplinkybės tokios, kad mums dar nėra šansų atviroje kovoje laimėti. Pataupykite savo karštą ir gerą kraują ateičiai: jis tikriausiai bus reikalingas dar Jūsų gyvenimo bėgyje, reikalingas mūsų tautai padėti išsilaisvinti ir ją vėl su meile sukreičioninti. Be perskaudžių operacijų, begrasinimų ir pasmerkimų, be įžeidinėjimo tų nekaltų aukų ir menkų sielų, kurios tik šiandien gal atrodo "palūžusios", – bet jos atsities ir greičiausia jos nė dabar nėra tokios kreivos.

Kas iš to, kad šiandien ir triskart sušuksite "Į kovą!?" Krikščionių demokratų partija vistiek nekovoja. Bent ne daugiau už kitas partijas. Ir ne daugiau už tas menkas, palūžusias sielas. Tuo tarpu dar paskaitykit daugiau psichologijos vadovėlių, šiek tiek grožinės literatūros ir pasitreniruokite politinių salionų manierose. Bus naudinga.

Lietuvių "bendradarbiavimas" tarpusavy

"Suglauskime gretas dar kietesniai darbui", sakote sušukdamas. Gal ir rikiuotumės visi pagal tvirtą komandą – narsieji ir kovingieji priekyje, menkieji ir palūžę užpakalyje. Bet kaip tas gretas suglausti? Kaip mes dabar jas glaudžiam? Įtikinimu, gražiuoju, su meile?...

"Varpo" žurnale nerastume atsakymų į anketą iš visų partijų vadų, kurių turėtų būti bent penkiolika. Nerandame, pvz. tautininkų srovės vadų pasisakymų. Redakcija apgailestauja, kad ne visikvies tieji atsuntę pareiškimus. Tad gal ir Liet. Tautinio Sąjūdžio vadas patingėjo ar į puikybę pasikėlė. Bet nebūčiau jam pavydėjęs, jeigu jis ir būtų atsiliepęs. Gal nujautė, kad vienybės dvasia dar nelabai stipri, kad atmosfera bendradarbiauti ne su okupantu, bet ir tarpusavyje nėra dar labai švelni. Draugai, laisvės kovotojai, broliai, bičiuliai, suglaustum gretom žengiam į kovą, – o žiūrėk čia tau duria į nugara, nes tu jam ne geresnis už patipikčiausią tautos priešą.

Tame pat "Varpo" numeryje anketos rikiuotėje skaitome, pvz. prel. M. Krupavičiaus įvairius patriotinius pasisakymus. Vienoje vietoje jis išdėsto, kad dar nuo Pirmojo pasaulinio karo gavęs giliai įsitikinti, jog su tautininkais negali būti jokio bendro darbo ne tik jam, bet ir betkuriam kitam demokratui. Jis priėjęs išvadą, kad "katalikiškomis partijoms bendradarbiauti geriau tinka ne tautininkai bet liaudininkai".

Ta proga jis pamiršta papasakoti, kad kartą padaręs išimtį ir po Gruodžio 16 d. perversmo karštai seime sveikinęs Smetoną ir Voldemarą, kuriems perversmininkai tada patikėjo valdžią. Bet kam be prisiminti nemalonius dalykus? Prelatas pasitenkina savo bendros politinės linijos išdėstymu, pareikšdamas: – "Kur du pešasi, trečias laimi. Mūsų (t.y. katalikų ir liaudininkų) nepateisinama tarpusavė kova padėjo tautininkams iškelti koją į seimą, o paskui smurtu į valdžią ir supančioti tautą geležiniais diktatūros pančiais. Jų diktatūra mums buvo sunkesnė, negu bolševiko Gomulkos lenkams" (!)...

Gomulka ir kulka

Prel. M. Krupavičius buvo ilgametis pirmininkas tos pačios krikščionių demokratų sąjungos, kuriai šiais laikais pirmininkauja A. Kasulaitis. Ir toks prelato pareiškimas be abejo liks, kaip vienas iš pačių spalvingiausių jo politinių pasisakymų laisvės kovos ir tautinės vienybės klausimais.

Tikrai nors rytoj dar naujo seimo nerinksim, tautininkų būta ir turbūt likta nemenkais tautos tironais. Jei jų diktatūra mums krikščioniams buvo sunkesnė, "negu bolševiko Gomulkos lenkams", tai ji turėjo būti kažkas tarp Gomulkos ir Stalino, – gal penkių procentų skirtumas, nes Gomulka vistebėra vienas iš ryškiausių stalinistų anapus uždangos.

Tik aš vis sunkiai įsivaizduoju, koku būdu prelatus iškentėjo per tiek metų tautininkų vorkutas ir Varnių koncentracijos stovyklas. Ir man linksta galva iš užuojautos, dabar patyrus, kiek jis bėdžius turėjo iškentėti, vis dėlto išlikti gyvas, tremtyje dar dešimtmetį viesulingai pirmininkauti Vlikui ir sulaukti 80 veterano metų.

Prisimenu, kaip J. Bačiūnas ir kiti tautininkai jį šiltai sveikino, berods, 70 metų sukakties proga. Veltui... Praėjo dar vienas dešimtmetis. Kiti, tokio amžiaus pasiekę, paprastai sušvelnėja, apramina aistras, meiles išjaučia protingai, o neapykantas saikingai, – bet ne prelatus.

Jo įpėdinis partijoje dabar buria vienybės tik stiprias sielas, kviečia suglaudinti gretas ir triskart šaukia į kovą. Bet įpėdiniai tų, kurių tėvų diktatūra buvo sunkesnė už Gomulkos, ar negaus į nugarą kulka? Žinoma, "su meile žmogui", kaip pasakytų prelato įpėdinis.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

foto
V. MAŽELIS

Tel. HYacinth 7-4677

422 Menahan St. RIDGEWOOD, N. Y. 11237

OPEROS DIDYSIS BALIUS IR ADAMKAUS...

(Atkelta iš 4 psl.)

daug gražių minčių buvo pasakyta, kiek gražios retorikos. Ypatinai gražbilyste pasižymėjo moterys ir jaunimas, iš kurių keli gali būti pavadinti auksaburniais.

Tas tik parodo, kad lietuviai Valdo Adamkaus rinkiminėje kampanijoje labai aktyviai dalyvaus, ypatingai ieškodami talkos savo draugų kaimynų bei pažįstamų amerikiečių tarpe.

Operos valdybą ir kolektyvą galime patikinti, kad lietuviškos operos "Dana" pastatymas susilauks didžiausios paramos. Visi jos pasirodymo laukia, visi remis, visi apie ją kalbėjo.

Gi operos valdybos vicepirmininkui Vacui Petrauskui, kuris kaip jos propagandos ministeris rūpinasi spauda ir kad gerai pavyktų tradicinis balius kuris įvyks spalio 19 d. Sheraton viešbutyje ir paprastai yra laikomas sezono didžiuoju baliu, taip pat linksma naujiena: visas šimtas nuosimčių moterų pasisakė, kad baliuje dalyvaus. Anot vienos ponios pasakymo, negali neiti, nes kur gi akis dėsi, jei ne buvusios paklaus, kaip patiko balius. Nei rékt, nei bėgt. Reikia eiti. (Mums skirstantis namo jaunimas klausė, kur jie galėtų kreiptis, norėdami eiti į operos balių. Tada negalėjęs atsakyti, dabar pranešu rezervacijų telefono numerį -- 925-3682).

Kalbant apie lietuvių bės ugdymą daug karčios tiesos buvo pasakyta šeimoms. Kaltinamos

P A D Ė K A

Aukojo Korp! Neo-Lithuania Klėstėjimo ir Stovyklos Fondui:

K. Germanas, M. Naujokas, E. Noakienė, ALT S-ga Chicagoje; J. žynis, L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Tinklinio Komanda, L. T. Akademisinis Sambūris.

Stovykloje papildomai aukoko: B. Kasakaitis, V. Izbickas, Al. Modestavičius, St. Virpša, E. Noakas, Nakaitis, V. Čekas ir kiti korporantai.

Anksčiau aukojusių pavardės yra paskelbtos š. m. "Dirvoje" Nr. 76, Nr. 82 ir 90.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba visiems aukotojams nuosirdžiai dėkoja. Aukotojų dėka mes galėjome suruošti tokią gausią ir turiningą paskaitomis ir kitais pasirodymais stovyklą.

Nežiūrint, kad stovyklavietė vyko daugeliui gana toli nuo jų gyvenamų namų, bet visi vyko su pakelta nuotaika ir neįtę jokie nuovargio, nes jie atvyko bendros idėjos ir lietuviškos dvasios vedini. Nežiūrint, kad stovyklavimo laikas nebuvo jau patogus, nes daugeliui atostogos buvo pasibaigusios, betgi į stovyklą atvyko apie 150 jaunimo ir vyresniųjų.

Dar kartą visiems aukotojams - rėmėjams tariame nuosirdų aciu!

L. S. T. Korp!
Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

ir visuomeninės organizacijos, kad nesuranda kelių bei būdų įtraukti į savo eiles jaunimo.

Kitą kartą dar teks prisiminti ir kitas pareikštas mintis, nes jų tikrai būta įdomių.

Vytautas Kasnis

DEŠINĖJE: Dirvos koncerto dalyviai. Stovi iš kairės: akomponiatoriai Boies Whitcomb, M. Motiekaitis ir dainininkai Juozas Aleksitūnas, Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė, Dalia Zakaraitė, Astra Butkutė, Vytautas Nakas, Viktorija Grigelaitytė, Liucija Buivydaitė ir Leonilija Nakutytė.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas įteikia 300 dolerių premiją pirmąją vietą laimėjusiai Violetai Čižauskaitė-Balčiūnienėi.

ALTS-gos Clevelando skyriaus išd. Vladas Blinstrubas įteikia 200 dolerių premiją antrą vietą laimėjusiam Vytautui Nakui.

VAIZDAI IŠ DIRVOS KONCERTO

VISOS NUOTRAUKOS V. PLIODŽINSKO

Inž. Jaunutis P. Nasvytis įteikia 150 dolerių premiją trečiąją vietą laimėjusiai Daliai Zakaraitėi.

Dirvos bičiuliai mielai priėmė atvykusius į koncertą dainininkus pagloboti. Nuotraukoje p. Zakarienė ir Dalia Zakaraitė sup. Gasparaitienė, kurios namuose buvo apsisistoję.

DEŠINĖJE: Dalis publikos. Pirmoji eilė iš kairės: S. Gedgaudienė, K. Laikūnienė, K. Počius, A. Laikūnas, p. Bačiūnienė, M. Bačiūnienė, J. Bačiūnas, T. Blinstrubas, A. Stempužienė, C. Cafarelli, P. Thesmacher, A. Kuprevičius, R. Ramanauskienė ir dr. V. Ramanauskas.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Jury komisija: pianistas Andrius Kuprevičius, Clevelando Operos direktorė Carmela Cafarelli, solistė Aldona Stempužienė ir muzikos mokyklos dainavimo profesorė Pauline Thesmacher.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Grandinėlės šokėjai su vadovais ir orkestru

V. Plidžinsko nuotrauka

GRANDINĖLĖS PASISEKIMO PRIEŽASTIS

Tautiniai šokiai yra viena iš prieinamiausių ir populiariausių priemonių išeivijoje lietuviškumui pademonstruoti. Tą aiškiai įrodo gausūs šokėjų būreliai įvairiose vietovėse ir didingos tautinės šokių šventės. Tautiniam šokiui paprastai šokėjų nestinga, nes mūsų jaunimas šiuos šokius mėgsta ir jais didžiuojasi, kadangi juose suranda ne tik malonumą, bet ir jaunimui lengvai suprantamą gilesnę lietuviško auklėjimo prasmę.

Kiek ilgiau sustokime ties Clevelando Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Grandinėle, nes jina yra daugiau negu tautinius šokius šokti susirinkęs jaunimo būrys. Tai grupė gerai organizuoto jaunimo, kurie savo širdyje pajuto, kad lietuviškastautinis šokis yra viena iš jiems artimiausių priemonių save surasti, suprasti ir savo jaunų draugų tarpe save lietuviškoje kultūroje išreikšti. Tuomi Grandinėlė virsta labai stipriu veiksmu lietuviškosios asmenybės auklėjime svetimos žemės ir skirtingos aplinkos įtakoje. Grandinėlės organizuotumas ir jos narių savanoriškas paklusnumas ir jų išpaigojimų atlikimas su meile ir noru yra labai didelė jėga, kurią Grandinėlės vadovas Liudas Sagys sugeba labai sėkmingai panaudoti lietuviškam kūrybiniam darbui. Jisai reikalauja iš jaunimo tiksliai to, ką pastarasis ir iš prigimties labiausiai linkęs atiduoti: ištvermingumą, darbštumą ir drausmę. Jaunimui nėra sunku pakelti darbą, kuriame dažnai devyni prakaitai išpila vien dėl to, kad jie jaučia to darbo rezultatus. Šokėjai supranta, kad iš jų reikalaujama šokti, šoki kartoti vėl ir vėl kol bus šokama sklandžiau ir grakščiau, kad šokis ir šokančiam, ir žiūrovui suteiktų malonaus patrauklumo. Tad ne veltui ir sako, kad Grandinėlės pasirodymai žiūrovą lyg prikalta prie kėdės ir jo akių nepaleidžia nuo pradžių iki spektaklio galo...

Sagys šokio interpretacijoje ieškone tiek įvairumo, naujumo, kiek natūralaus ir pilnesnio šokio nuotaikos išreiškimo. Šokam, kad smagu tad to šokio džiaugsmo

jis nenori nutraukti, todėl pavienius tradicinius tautinius šokius jis sujungia į vieną ištisą koncertinę programą. Ta programa nėra nei per dėtą, nei dirbtinė, nei ištęsta. Skonis ir nuoširdumas yra programos pagrindas, apščiai įterpiant humoro ir jaunatviško išdaigingumo. Choreografas savo individualiniu išradingumu sugeba sujungti atskirus tautinius šokius į darnų raizginį, kuriame daugiaspalviai šokėjai, jų poros ir jų grupės susilieja į vieną ištisinį spektaklį. Tačiau Sagio šokis pasilieka ir lietuviškai tradicinis ir stilingas ir drauge modernus, nes jame pilnumoje pasireiškia, save suranda ir atpažįsta šių dienų lietuviškasis jaunimas.

Yra daug šokėjų grupių, tačiau Grandinėlė išsiskiria savitumu, pilnumu ir programos išradingumu, tono ryškumu ir spalvingumu bei aukšta scenine kultūra, rašė Alg. Gintautas Tėviškės Žiburiuose, lygindamas Grandinėlę su profesionaliniais (valstybės išdo išlaikomais) tautinių šokių ansambliais Meksikoje, Lenkijoje, Vengrijoje.

Neatsitiktinė dalis Grandinėlėje yra jos orkestras. Tai ilgai puoselėta mintis, kuri dėka Jono Pažemio tapo įgyvendinta. Jis savo darbštumu padarė tai, kad šokius palydinti muzika yra ryški, spalvinga, priderinta šokio judesiui bei nuotakai.

Grandinėlė, kaip tvirtina daugumas jos narių, duoda progos susitikti ir pabendrauti to paties amžiaus lietuvičiams. Tas bendravimas padeda užaugti ir subręsti.

-- Bešokdamas tautinius šokius aš lyg išreiškiu savo krašto ir savo tautiečių nuotakas, -- pareiškė vienas šokėjų.

-- Tuomi aš lyg pasidaru geresniu lietuviu, nes per šokius aš pajėgiu geriau suprasti Lietuvos praeitį ir savoprotėvių papročius, -- sako kitas.

-- Gal ir ne visi sve-timtaučiai žiūrovai pilnai supranta mūsų šokius, tačiau ir jie tikriausiai pajunta, kad mes jaunieji turime misiją -- skleisti lietuvišką kultūrą, už tai ir sve-

timtaučiai mus vertina.

Repeticijos irgi duoda malonumo, nes šokti yra smagu, aiškina daugumas Grandinėlės narių. Juo geriau pašokama, tuo geriau patinkama žiūrovams.

-- Repetudami mes ruošiamės žiūrovo nepavilti, -- sako vienas. Juo labiau mes jam patinkame, tuolaimingesni patys jaučiamės. Tiesa, po sunkios dienos kartais net nesinori eiti repeticijon. Tačiau mes žinome, kad repetavimas yra būtinas mūsų pasisekimui, tad einame. Susitikę su draugais ir pradėję šokti, tuoj pamirštame, kad turėjome sunkią ir ilgą dieną mokykloje.

-- Sagiai yra iš tiesų puikūs žmonės, ištikimai pakartoja kiekvienas Grandinėlės šokėjas. -- Jie praleidžia visą savo laisvalaikį su mumis ir tasparodo, kad mes jiems svarbūs. Tiesa, kartais ir supyksta, bet ir mes gal ne visada tokie, kokie turėtume būti...

Liudas Sagys yra talentingas mokytojas. Jis visada stengiasi siekti tobulumo. Jam, rodos, sustoja laikas vietoje, nes jo tikslas yra per

darbą atsiekti tai, kas užsibrėžta. Gi visiems bendrai to paties idealo atsiekti kartais yra labai, labai sunku. Jisai yra ne tik šokių mokytojas, bet jis taip pat sukelia norą būti kartu -- tą gilų vidurinį norą ir drauge užtikrinimą, kad visi yra Grandinėlės nebeatskiriami ir labai svarbi dalis. Grandinėlėje visi jaučiame ir lietuviškosios šeimos vieningumą. Kai kiti žmonės giria Grandinėlės pasirodymus, šokėjai tuo tiki, nes tą patį pasididžiavimą jaučia. Sagio paruoštoje Grandinėlės šokių pynėje jiems daug lengviau ir pačius tautinius šokius suprasti ir juos geriau perduoti žiūrovams.

Aleksandra Sagienė nesiveržia į priekį, tačiau jos darbas visur jaučiasi. Jos ir Sagio dėka Grandinėlė atrodo lyg profesionalų grupė, o ne būrys vaikų suėjusių patyrsėti. Dėkingi visi yra ir kitiems savo vadovams -- Gintautui Neimanui, L. Kasperavičiūtei bei A. Baliūniui.

Tiesa, Grandinėlės komitetas taip pat turi sunkų darbą. Jis padeda vadovams, palaiko nuotaką šokėjų tarpe. Kadangi patys šokėjai juos išsirinko tad jų žodžio klausio ir taisyklių laikosi.

Grandinėlės ypatingiausia savybė -- tai Liudas Sagys, nes jis šalia šokių sukūrė ir visų draugystę ir prisirišimą, ir tvirtą priklausomumo pajautimą...

1967-68 sezono metu Grandinėlė turėjo 19 pasirodymų. Kelių mėnesių laikotarpyje buvo

paruošti 28 šokiai. Metų bėgyje buvo 73 repeticijos, po 2 valandas kiekviena. Padarytos 6 išvykos su šokių koncertais, viso nukeliamta 3532 mylios ir sugaistata 8700 darbo valandų. Sudėjus repeticijas, koncertus ir išvykas viso Grandinėlės darbui šiame sezone paaukota 16125 darbo valandų. Nesimisme spręsti ar tai daug ir kiek tos darbo valandos pinigais būtų galima įvertinti. Pinigais greičiausia Grandinėlės darbo nebūtų imanoma įvertinti, tad gal dėl to mokytojas L. Sagys atsisakė jam priklaus-

sančios mokytojo algos iš Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos...

Tai toks yra Liudas Sagys ir jo Grandinėlė. Bet jo idėtas darbas ir atsiectos pastangos kalba daug vaizdžiau už kiekvieną kad ir rūpestingai parinktą žodį. Noriu palinkėti Liudui Sagui ir jo Grandinėlei dar daug sėkmingų darbo metų!

Dr. A. Butkus

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Pianistas Mindaugas Mačiulis, 16 metų amžiaus, Jaunimo Centre Chicagoje rugsėjo 7 d. davęs savo piano recitalį. Apačioje dalis publikos koncerto metu.

V. Noreikos nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienų metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienų metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

SUORGANIZUOTAS NIXONUI REMTI KOMITETAS

Šiomis dienomis Clevelande, dr. V. Ramanauskas ir A. Laikūno iniciatyva, suorganizuotas lietuvių komitetas R. Nixono kandidatūrai remti.

Pakviesti į komitetą sutiko iėti keliolika Clevelando visuomenei pažįstamų asmenų, kurių sąrašą paskelbsime vėliau.

LITERATŪROS VAKARAS RYTOJ

Keturi dailaus žodžio skaitytojai šį šeštadienį atvyksta į Clevelandą. Feljetonistas Pulgis Andriūšis, poetas Bernardas Brazdžionis, jaunimui pažįstamas dar Vytės Nemunėlio vardu, humoristas Antanas Gustaitis ir poetas Stasys Santvaras spalio 5 d., 7 val. 30 min. vak., šv. Jurgio salėje įvykstančiame literatūros vakare žada mums nupinti puošnų žodinės kūrybos vainiką. Todėl į šį vakarą kviečiami visi sugužėti ir pagerbti lietuvių kūrėjų, kurio poezijos žodžiu, beletristikos veikalais, humoro eilėmis yra gyva mūsų tauta, lietuviškoji mokykla ir, apskritai, visas lietuviškas gyvenimas.

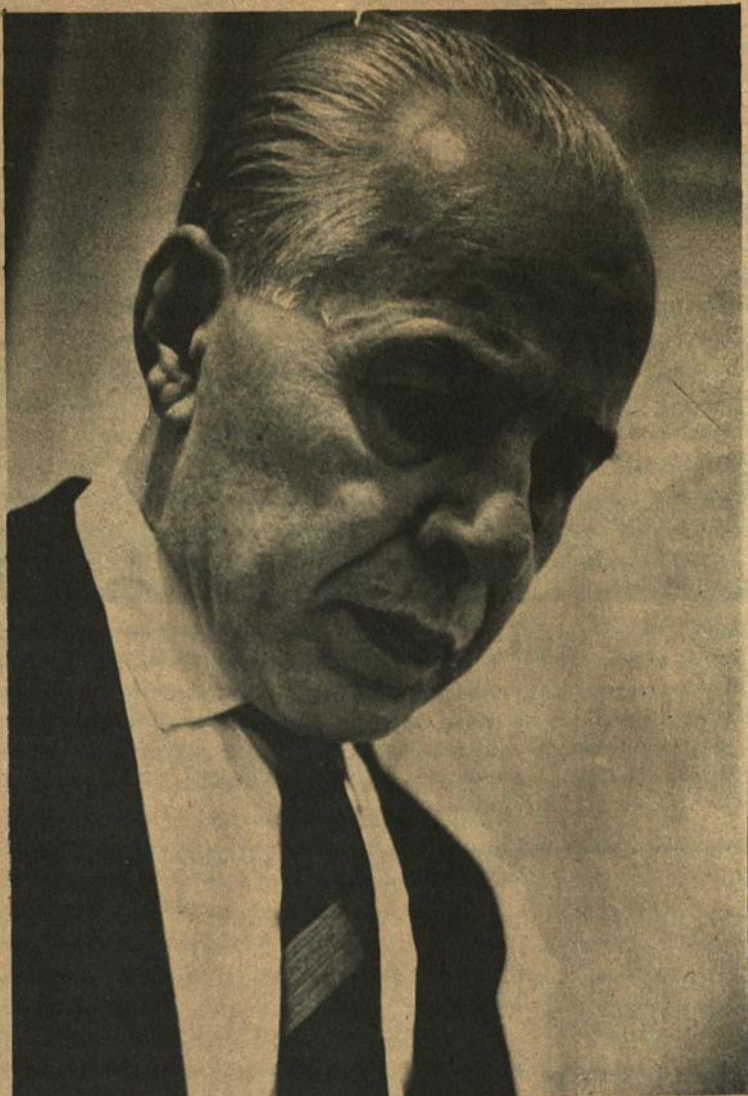
Bilietai gaunami Dirvoj ir prie įėjimo. Automobilų pastatymo aikštėje parūpinta policijos apsauga.

Po programos bendros vaišės su svečiais rašytojais. Taip pat bus galima įsigyti jų asmeniškai autografuotus veikalus.

• **Grandinėls koncerte** Violeta Žilionytė, Ingrida Bublėnė, Audronė Alkaitytė, Gražina Kudokienė, Aldona Malėnienė, Rita Matienė, Teresė Neimanaitė, Dalė Orintaitė, Regina Šilgalienė, Ramunė Širvaitytė, Matilda Stasaitė, Aldona Zorskienė, talkinamos Algio Rukšėno ir Romo Bubliko, sutiks ir patarnaus visiems Grandinėls lietuviškų sceninių šokių spektaklio svečiams.

Jie visi prašo svečių neveluoti, nes Jono Pažemio vadovaujamas orkestras užgaus pirmuosius šokiams akordus punktualiai 3 v. p. p., spalio 13 d., sekmadienį, WHK salėje, Cleveland, O.

Svečiai automobilius galės pastatyti už salės specialioje automobilių pasta-

Rašytojas Pulgis Andriūšis, atvykęs iš tolimos Australijos, šį šeštadienį šv. Jurgio parapijos salėje literatūros vakare skaitys savo kūrinius. V. Maželio nuotrauka

tymui aikštėje, kuri pasiekama iš Prospect gatvės. Bilietų likutis bus WHK salės kasoje nuo 2 v. p. p.

ŠOKSIME SENOJE SALEJE

Kol kada nors Clevelande išdygs nauja lietuvių salė, galbūt, paskutinį kartą šoksime senoje Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave. Lithuanian Village bendrovė šeštadienį, spalio 19 d., 7 val. 30 min. vak. Lietuvių salėje rengia didelį vakarą su gražiomis vaišėmis ir šokiais. Programą atliks Aukuro ansamblio kanklių orkestras, vado vaujamas mkt. Onos Mikulskienės.

Kvietimai po 6 dol. gaunami Lietuvių Klube ir pas bendrovės direktorius. Užsakyti stalus dešimčiai svečių ar pavienius kvietimus galima ir telefonu 391-1143.

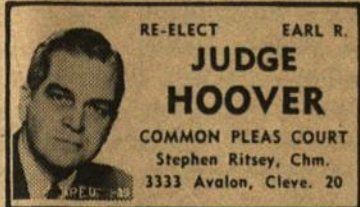
Lithuanian Village b-vės direkcija kviečia visus gausiai atsilankyti. Savo atsilankymu pagreitinsime bendrovės užsimojimą kuo greičiau pastatyti lietuviams patogesnėje vietoje naują klubą ir salę.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Clevelande gyvenas v.s. V. Šenbergas neseniai atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Ta proga į Clevelandą suvažiavo visi jo vaikai, anūkai ir žentai, o taip pat atvyko pasveikinti ir artimiausi draugai. Vidury sėdi suakutvininkas su žmona, kuri ant kelių laiko jauniausį anūką. V. Bacevičiaus nuotrauka

• **Juozas Mikalčius**, Argentinoje išėinančio "Laiiko" redaktorius, viešėjęs Clevelande, aplankė Dirvos redakciją. Svečias taip pat apžiūrėjo lietuvių kultūrinį darželį, kuris padarė jam gilų įspūdį ir abi lietuvių bažnyčias, po to išvyko į Detroitą.

J. Mikalčius darbuojasi Argentinos Lietuvių Bendruomenės valdyboje ir Argentinos Lietuvių Centro valdyboje.

Dirvai atvežė vieną naują prenumeratorių.

Be glad you can give
UNITED APPEAL
OCT. 14-24

Šis vaizdelis yra United Appeal 1968 metų šūkis, aukų vajui šelpti ir globoti raišiams kūdikams ir kitiems reikalingiems viešos pagalbos. Tamer-gaitė ir sena moteris rodo amžius, kurių eigoje žmonės gauna pagalbą iš Red Feather/Red Cross surenkamų pinigų.

Jaunamečiai raiši nelaimingieji gauna aprūpinimą ir paruošimą jų ateities gyvenimui, iš Society For Crippled Children. Ta senelė gali būti ir ateivė, kuri aprūpinama kalba ir pagalba per Nationalities Service Center.

Šių metų United Appeal vajas Clevelande tikisi surinkti \$17, 200,000. Tais pinigais išlaikoma 155 Red Feather įstaigų ir 10 pagrindinių Raudonojo Kryžiaus darbų.

RETAIL SYSTEMS ANALYSTS FOR NCR CENTURY SERIES

Extremely successful marketing of the NCR Century Series Systems has created the need for additional hire of qualified systems analysts in the Detroit area.

Qualifications:

2 or more yrs. experience in programming (Cobol desired). Possess the skills necessary for a successful magnetic file installation.

Be able to advise and recommend documentation procedures for systems designs for initial applications.

Ability to establish and maintain schedules for entire system, programming and conversion procedures.

Software knowledge

Starting salary will be competitive. Complete fringe benefit program 100% company paid.

If you see no future in your current position, and are seeking a challenge in the retail EDP field. No overnight travel.

We invite your response. Selected applicants will enjoy a permanent and lucrative career.

Interviews in confidence—evening if desired. Phone Mr. Lew Knabel, Personnel Director, (313) 873-5500 or send resume.

NCR

2875 W. Grand Blvd.
(At John Lodge Xway)
Detroit, Mich. 48202

An Equal Opportunity Employer (100-101)

Forgotten Americans

Jis yra santūrus pilietis — moka mokesčius — ir gerbia kitų žmonių teises. Pildo įstatymus, tarnauja savo kraštui kai reikalingas. Tačiau jis Washingtono liko užmirštas. Užmirštas Johnsono-Humphrey-Vaniko Administracijos. Balsuokit lapkričio 5 d. apsaugojimui Užmiršto Amerikiečio. Balsuokit išrinkimui Congressman Frances P. Bolton.

Sponsored by the 22nd District Republican Club, Ronald G. Weirick, Secretary—1891 Oakmount Road, Cleveland, Ohio 44121

RE-ELECT CONGRESSMAN FRANCES P. BOLTON

22nd DISTRICT

• **Martynas Aluška**, senosios kartos ateivis, praeitą savaitgalį mirė Clevelande. Po pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, palaidotas rugsėjo 30 d. Kalvarijos kapinėse.

• **Ohio valstijoje** per pirmus šių metų 8 mėnesius automobilių nelaimėse žuvo 1,530 žmonių, tai yra 18 mažiau negu per tuos pat mėnesius 1967 m. Sužeidimų šiomet buvo net 7,697 mažiau.

Ohio valstijoje registruo-

tu automobilių yra 5,735, 593, arba 120,640 daugiau negu pernai.

Sugauti važiuoją girti 1,632 automobilistai prarado važinėjimo leidimus.

SHOP POSITIONS AVAILABLE
For experienced men or trainees
Build Refrigeration Equipment
ELECTRICIANS
Assemblers—in nut & bolt work.
Steady work for qualified men.
Fringe benefits.
Apply in Person or call Jack Stanko
To Arrange for Interview
ELLIS & WATTS CO.
8407 Monroe Ave., Rosslyn, Ohio
513 — 890-8000 (101-106)

WANTED EXPERIENCED SHEET METAL WORKERS

Excellent opportunity for experienced workers.

POWER SHEARMEN
SHEET METAL LAYOUT MEN
BRAKE OPERATORS
PUNCH PRESS OPERATORS
WELDERS
ASSEMBLERS
NIGHT SHIFT
JOB WITH FUTURE
SECURITY
STEADY INCOME
MR. R. CASE

Overly-Hautz Co.

8617 Clinton (West Side)
Cleveland, Ohio
(216) 281-1500, ext. 21

(101-103)

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DETROITIEČIŲ PARAMA DIRVAI

Detroito A. L. Tautinės Sąjungos skyriaus rengto Antano Olio 10 metų mir-

ties paminėjimo proga rugs. 28 d., po programos, tautiniams veikėjams susirinkus ponios Marijos Sims namuose užkandžiui, kur dalyvavo

ir clevelandiečiai pianistė Birutė Smetonienė ir Dirvos reikalų vedėjas K. S. Karpius, išklausę jo pranešimo, ir Vlado Paužos karšto parėmimo ir paraginimo, Dirvos parėmimui suaukoko \$160.

Aukojo šie:

Vladas Pauža	30.00
ALT S-gos Detroito skyrius	50.00
Juozas Tamošiūnas	30.00
Pranas ir Bronė Zelba	10.00
Vincas Dapkus	10.00
Jonas Gaižutis	10.00
Juozas Augaitis	10.00
Jurgis ir Elena Baubliai	10.00

DIRVAI AUKOJO

A. Verbickas, Chicago	5.00
J. Černius, Flint	5.00
P. Stankus, Hartford	5.00
V. Raulinaitis, Downey	10.00
E. Unger, Cleveland	5.00
J. Urbonas, Dayton	5.00
Dr. S. Biežis, Chicago	10.00
E. Bartkus, Beverly Shores	10.00
V. Janulaitis, Chicago	10.00
P. Žilys, Chicago	5.00
P. Steikūnas, Chicago	5.00
Mutual Federal Savings & Loan Assoc., Chicago	10.00
B. Kasakaitis, Chicago	10.00
A. Kišonas, Dearborn Hts.	1.00
B. Motušis, Cicero	1.00
Dr. E. Stanat, Chicago	10.00
A. Chesna, Harrisburg	10.00
J. Daunorienė, Chicago	10.00
Dr. V. Dubinskas, Chicago	10.00
P. Dirda, Chicago	10.00
P. Dalinis, Detroit	3.00
M. Rėklaitis, Chicago	5.00
V. Mitalas, Bedford Hts.	2.00
J. Bertulis, Chicago	3.00
R. Vaišnys, Champaign	5.00
Dr. V. Tauras, Chicago	10.00
E. Cibas, Milton	11.00
W. Diehl, Wickliffe	5.00
A. Mačys, Chicago	15.00
V. Mažeika, Chicago	10.00
F. Sidzikauskas, Chicago	3.00
V. Abraitis, Fords	10.00
S. Douvan, Cleveland	10.00
M. Šimkus, Chicago	10.00
F. Andriūnas, Wyncote	10.00
A. Karaitis, Union Pier	20.00
G. Stančienė, Mt. Vernon	5.00
P. Švarcas, Mascoutah	10.00
V. Kalytis, Great Neck	10.00
L. Karnitis, Columbus	5.00
N. Linkevičiūtė, Chicago	2.00
O. Dorn, Corning	10.00
J. Mikonis, Cleveland	10.00
A. Vaišnys, Waterbury	5.00
A. Basiulis, Redonda Beach	10.00
J. Adomonis, Boston	10.00
J. Babrys, Washington	5.00
J. Skrinska, Cleveland	7.00
M. Manomaitis, Boston	10.00
Z. Jankus, Cleveland	10.00
B. Paplėnienė, Chicago	5.00
J. Baublys, Detroit	5.00
J. Maurukas, Richmond Hill	5.00
P. Jurgėla, Uniondale	2.00
V. Žebertavičius, Detroit	1.00
E. Nainienė, Cleveland	1.00
A. Garmus, Cleveland	10.00
Dr. A. Kisieliūsis, Sidney	10.00
P. Sideravičius, Cicero	2.00
P. Chalko, Cleveland	10.00
Dr. J. Bartkus, Chicago	10.00
Dr. V. Gruzdyš, Euclid	10.00
Rev. T. Žilraitis, Washington	3.00
VI. Brazilius, Cleveland	2.00
Dr. L. Kriaučiūnas, Palos Park	10.00
V. Janušauskas, Montreal	1.00
A. Musteikis, Detroit	10.00
J. Micevičius, Baltimore	2.00
J. Žvirblis, Grand Rapids	10.00
P. Bakūnas, Baltimore	2.00

Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

NEW YORK

• Korp! Neo-Lithuania New Yorko metinis banketas šiais metais įvyksta lapkričio 2 d. Travelers Hotel prie La Guardia aerodromo.

• Andrius Trainavičius mirė rugsėjo 24 dieną, Vilniuje, Lietuvoje. Gimęs Marcinkonių kaime, Vilniaus krašte, sulaukęs 83 metų amžiaus.

Jis anksčiau gyveno Amerikoje ir buvo nuo 1901 metų SLA aktyvus veikėjas, SLA kuopų organizuotojas. Vėliau grįžo į nepriklausomą Lietuvą ir buvo Amerikos Lietuvių Audimo Bendrovės ir Kauno miesto stoties direktorius eilę metų. 1965 m. jis buvo atvykęs į

Naujoji PLB valdyba, rugsėjo 21 d., Clevelande susirinkusi pirmam posėdžiui pasiskirstė pareigomis ir aptarė ateities veiklą. Nuotraukoje valdybos nariai posėdžio metu. Sėdi iš kairės: dr. Henrikas Brazaitis -- visuomeninių reikalų vicepirmininkas, Antanas Rinkūnas -- švietimo Tarybos pirmininkas, dr. Vytautas Majauskas -- finansų vicepirmininkas, Juozas J. Bačiūnas -- pirmininkas, Milda Lenkauskienė -- jaunimo vicepirmininkė, Stasys Barzdukas -- vykdomasis vicepirmininkas, dr. Antanas Klimas -- Kultūros Tarybos pirmininkas, dr. Antanas Butkus -- informacijos vicepirmininkas ir Antanas Gailiūšis -- sekretorius ir išdininkas.

JAV ir čia išbuvo 10 mėnesių. Velionis paliko Amerikoje sūnų Vincą ir dukrą dr. Birutę Paprockienę ir kitus gimines.

ROCHESTER

OLIO MINĖJIMAS

Spalio 5 d., 7 val. vak. Tautinės Sąjungos skyrius, Aloyzo Janciaus vadovaujamas, ruošia parapijos salėje a. a. A. Olio dešimties metų mirties sukakties minėjimą. Tuo tikslu atvyksta senas a. a. A. Olio bičiulis K. S. Karpius, kuris kalbės apie velionio visuomeninę veiklą ir parodys filmus apie a. a. prez. A. Smetonos laidotuves ir tautybių darželį. Patartina visuomenei gausiai apsilankyti, nes programa svarbi ir įdomi.

Korespondencijoje apie Lietuvius Dieną (Dirva 96 nr.) nepaminėta buv. ilgamečio tų dienų rengėjo gerb. Petro Norkeliūno pavardė, ką tenka nuoširdžiai apgailestauti.

R. Liormonas

CHICAGO

NAUJA JAUNIMO CENTRO VADOVYBĖ

Jaunimo Centro vadovybės pasikeitimo proga rugsėjo 28 d. buvo suruošta vakarienė. Atsisveikinta su išeinančiais ir pasveikinti ateinantieji. T. J. Kubiliui, virš 10 m. vadovavusiam Jaunimo Centrai, priklauso didelė ir tėvų jėgų, ir visos lietuvių visuomenės padėka. Beveik drauge su juo iš pareigų išėjo ir J. C. tvarkos prižiūrėtojas A. Juodka. Jo pasišventimas ir uolumas visus žavėjo. Naujuoju J. C. tvarkos prižiūrėtoju dabar yra J. Verba, kuris, be abejo, bus dešinioji naujojo direktoriaus T. J. Borevičiaus ranka. Nauja J. C. vadovybė leidžia

TRADICINIS OPEROS BALIUS

SHERATON CHICAGO GRAND BALLROOM SALEJE
505 north michigan avenue
1968 m. spalio mėn. 19d.

Vietas rezervuoti: telefonais WA-5-3682, PR-8-4585 arba MARGINIUOSE.
Stalai-po 10 asmenų.

biuletinį "Mūsų žinios". Jame telpa Tėvų Jėzuitų veiklos žinios ir J. C. parengimų kalendorius.

• Lietuvių šv. Kazimiero kapinių 65 metų paminėjimo akademija su banketu įvyks spalio 20 d., 4 val. p. p. Knights Salėje, 5921 So. Pulaski Rd.

Pakvietimus iki spalio 13 d. galima įsigyti, kainą 5 dol., pas pirm. Giedraitienę, 6930 So. Campbell Avenue, tel. HE 4-5148 (skambinti tik po 6 v. v.), Jakutiene, 7313 So. Artesian Avenue, tel. PR 6-8230, Balio Brazdžionio krautuvej. 2646 W. 71 St., tel. PR 8-5374.

Prašau neatidėliojant įsigyti, nes tik 300 žmonių salėn bus įsileista, prie įėjimo nebus pakvietimai pardavinėjami.

Komitetas ir Draugija (Sk.)

• Petras Šilas, žinomas Balfo veikėjas, Gage Parko skyriaus pirmininkas, išgyvenęs Chicagoje daugiau 18 metų, šiomis dienomis su žmona persikėlė nuolati-

niam apsigyvenimui į Floridą.

Petras Šilas buvo geras organizatorius, suorganizavo Gage Parko Balfo skyrių ir kelis metus jį pavyzdinčiai tvarkė, surinkdamas kas metai aukų vargų šalpai dideles sumas pinigų. Prie aukų rinkimo vąjaus nemažai prisidėjo jo dukra ir žentas Kaminskai, Vida Baleišytė ir kt.

RUDENS BALIUS

ALT S-gos Chicago skyrius spalio 26 d., šeštadienį, Balio Pakšto salėje rengia tradicinį Rudens Balių su įdomia programa. Chicago lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą.

• Clevelando policijos vadai deda pastangas, kad būtų įvesta griežtesnė ginklų pardavimo kontrolė. 1967 metų bėgyje čia buvo nužudyta 166 žmonės. Siemet 9 mėnesių laiku nužudyta jau 144. iš jų 111 nušauti šautuvais.

DĖMESIO!

SUTAUPOS, ĮNESTOS IKI SPALIO 10 D. IR PALIEKAMOS METŲ KETVIRČIUI, DUODA NUOŠIMČIUS NUO SPALIO 1 DIENOS. NUOŠIMČIAI APSKAIČIUOJAMI PUSMEČIAIS.

Society NATIONAL BANK

PILNO PATARNAVIMO BANKAS
FEDERALINĖS DIPLOMATINIO DRAUDIMO BENDROVĖS NARYS

Mūsų mielai kolegei filisterei BIRUTEI TRAINAVIČIUTEI-PAPROCKIENEI, skaudžioj žinioj iš Lietuvos mirus jos tėvui

A. A.
ANDRIUI TRAINAVIČIUI

Vilniuje,

Jai ir visai šeimai reiškiamo širdingą užuojautą mūsų bendrame liūdesyje

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjungos Valdyba
New Yorke

Mielą

p. BIRUTĘ PAPROCKIENĘ,

jos tėveliui Lietuvoje mirus, ir jos artimuosius giliai užjaučia

Stella ir Vytautas
Abraičiai

A. A.

ANDRIUI TRAINAVIČIUI

Lietuvoje mirus, jo dukrai BIRUTEI

PAPROCKIENEI ir visai šeimai reiškiamo širdingą užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

ANDRIUI TRAINAVIČIUI

Lietuvoje mirus, jo dukrai DR. BIRUTEI ir DR. VACLOVUI PAPROCKAMS ir kitiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Dr. V. ir E. čekai

A. A.

JURGIUI PĖTERIUI

mirus, žmoną JANINĄ ir sūnų VIKTORĄ su šeima skausmo valandoje širdingai užjaučia

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos
Los Angeles Skyrius